

Objectius

- 1.- Coneixer la **realitat multicultural** propera, sobretot en el vessant educatiu.
  - 2.- Precisar **conceptes** bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
  - 3.- Coneixer les principals **problemàtiques educatives** que tenen els nens culturalment minoritaris.
  - 4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes **estratègies psicopedagògiques** rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
  - 5.- Donar a conèixer de forma directa i indirecta **experiències** significatives en aquest camp.
-

Temari

- 1.- **El fet multicultural**: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.
  - 2.- **Concepte de cultura**. L'home com a ésser cultural. El dilema «etnocentrisme-relativisme cultural». La problemàtica identitat cultural. Ciutadania multicultural.
  - 3.- Concepte i objecte d'**Educació intercultural**.
  - 4.- Elaboració de **currículums interculturals**. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. Currículum ocult.
  - 5.- Principis i **estratègies psicopedagògiques** de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents. Comunicació intercultural.
  - 6.- La **figura del educador**. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.
  - 7.- **Experiències** importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).
-

Metodologia

Està previst que les sessions alternin explicacions, lectures, debats, visionat de vídeos, casos pràctics, elaboració de dossiers conclusius, etcètera. En síntesi:

- 1.- Explicacions orals del temari a classe per part del professor.
  - 2.- Lectura i anàlisi de textos significatius per aquesta matèria.
  - 3.- Presentació de casos pràctics que serveixen per debatre i donar les respostes psicopedagògiques adients.
  - 4.- Lectura possible d'algun llibre recomanat.
  - 5.- Elaboració, després dels oportuns *feeds-backs* teòrics/pràctics, de conclusions pedagògiques interculturals.
  - 6.- Realització d'un treball optatiu sobre algun aspecte problemàtic d'aquest àmbit.
-

Avaluació

1º Superar una prova escrita que abastarà el temari del programa. Aquesta prova es compondrà d'ítems semioberts sobre qüestions rellevants del programa. A més, hi haurà qüestions sobre punts essencials d'una possible lectura obligatòria.

2º Realització en grup (dues o tres) d'un treball teòric-pràctic —optatiu— sobre algun aspecte problemàtic de l'educació intercultural al àmbit escolar.

Bibliografia:

- BANKS, J.A. (1997): Educating citizens in a multicultural society, Teachers College Press, New York.
- BEN JELLOUM, T. (1998): El racisme explicat a la meua filla, Editorial Ampuries, Barcelona.
- BELTRAN, J.; SAÍZ, A. (2001): Els xinesos a Catalunya. Família, educació i integració, Editorial AltaFulla. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- BUTXARRAIS, M. R. et al. (1990): Ètica i escola: el tractament pedagògic de la diferència, Edicions 62/Rosa Sensat, Barcelona.
- BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): L'interculturalisme en el currículum. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.
- CAMILLERI, C. (1985): Antropologia cultural y educación, Unesco, París.
- CARBONELL, F. (1996): Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación, MEC, Madrid.
- CARBONELL, F. (Coord.) (2000): Educació i immigració: Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social, Editorial Mediterrània/ Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- AJA, E. et al. (1999): La immigració estrangera a Espanya. Els reptes educatius, Fundació "La Caixa", Barcelona.
- CODINA, Mª T. (2000): Gitanos de Can Tunis (1977-1983). Crònica de un proceso educativo. Barcelona, Editorial Mediterrània. Barcelona. ISBN: 84-8334-143-3
- Colectivo IOE (1996): La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela. MEC, Madrid.

Colectivo IOE (1999): Inmigrantes, trabajadores, ciudadanos. Una visió de las migraciones desde España, Universitat de València (Patronat Sud-Nord; Col.lecció Oberta, 49), Valencia.

CORTINA, A. (1997): Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1996): Escuela y etnicidad: El caso del pueblo gitano, MEC, Madrid.

FERNANDEZ EBGUITA, M. (1999): Alumnos gitanos en la escuela paya. Ariel, Barcelona.

FORQUIN, J.C. (1989): Ecole et culture. Le point de vue des sociologues britanniques, Editions Universitaires, Paris.

GESDI y CIREM (2001): Anuari de la immigració a Catalunya 2000. Editorial Mediterrània. Fundació Jaume Bofill, Barcelona. Tfno: 93 -458 87 00.

HERSCH, J.: El derecho a ser hombre, Tecnos, Barcelona.

INNERARITY, D. (2001): Ética de la hospitalidad. Península Ediciones. Barcelona.

JORDAN, J.A. (1996): Propuestas de educación intercultural para profesores, Ceac, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1998): La escuela multicultural. Un reto para el profesorado, Paidós, Barcelona.

KING, A.S.; REISS, M.J. (1993): The multicultural dimension of the National Curriculum, The Falmer Press, London.

KYMLICKA, W. (1996): Ciudadanía multicultural, Paidós, Barcelona.

MOLINA; F. (1999): Interculturalitat i educació. Una reflexió sociològica sobre l'acció educativa, Edicions de la Universitat de Lleida (Educació i Món actual, 8), Lleida.

NAÏR, Sami (2001): La immigració explicada a la meva filla Plaza & Janés Editores. Barcelona.

NAVARRO, J. M^a (1998): El Islam en las aulas. Editorial Icaria. Barcelona.

LIEGEOIS, J. P. (1998): Minoría étnica y escolaridad: el paradigma gitano. Editorial "Asociación Presencia Gitana". Madrid.

OLIVE, L. (Comp.) (1993): Ética y diversidad cultural, Fondo de Cultura Económica, México.

OLIVE, L. (2000): Multiculturalismo y pluralismo, Paidós, Barcelona.

PAY, P. (1990): Cultural Foundations of Education, MacMillan Publishing Company, New York.

SALES, A.; GARCIA, E. (1997): Programas de educación intercultural, Desclée de Brouwer, Bilbao.

SEBRELI, J.J. (1992): El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural. Ariel, Barcelona.